

22 . Alba Iulia | Punct: Dealul Furcilor, str. Izvor, f.n. (proprietatea Cojan) | Anul: 2005

Anul: 2005

Cod RAN: 1026.03

Perioade: Antichitate

Epoci: Epoca romană timpurie

Tipuri sit: obiect izolat

Categorii sit: Religios, ritual și funerar

Autori: Tudor Borșan, Marius Breazu, Mihai Gligor, Ionuț Maican, Paula Mazăre

Instituții: Universitatea "1 Decembrie 1918", Alba Iulia, Institutul de Arheologie Sistemică, Universitatea "1 Decembrie 1918", Alba Iulia, Institutul de Arheologie Sistemică, Universitatea "1 Decembrie 1918", Alba Iulia, Institutul de Arheologie Sistemică, Universitatea "1 Decembrie 1918", Alba Iulia, Institutul de Arheologie Sistemică, Universitatea "1 Decembrie 1918", Alba Iulia, Institutul de Arheologie Sistemică

Raport

Terenul supus cercetării arheologice se află pe partea dreaptă a drumului de acces (str. Izvor) ce leagă orașul, prin Bdul Încoronării, de Fabrica de Porțelan SC Apulum SA, la aprox. 350 m de monumentul ridicat în memoria Răscoalei de la 1784.

Obiectivul cercetării a fost descărcarea de sarcină arheologică a unei suprafețe de aprox. 90 mp, destinată construirii unei locuințe unifamiliale.

Istoricul cercetărilor cu privire la situl în discuție, relevă faptul că pe parcele aflate în imediata apropiere, au mai fost efectuate cercetări arheologice preventive în ultimii ani, care au scos în evidență un nivel de locuire de epocă romană¹, descoperiri aparținând perioadei medievale timpurii², ori lipsa materialelor sau depunerilor de interes arheologic³. De asemenea, pe partea stângă a drumului de acces, în apropierea zonei care a făcut obiectul cercetării noastre, săpăturile executate în condițiile unui șantier de salvare, nu au condus la depistarea de artefacte arheologice⁴. La 50 m de str. Izvor, în apropierea Fabricii de Porțelan, cu prilejul efectuării unor săpături de descărcare de sarcină arheologică, au fost dezvelite morminte de epocă romană de înhumăție și incinerăție, precum și un mormânt din epoca medievală⁵.

La culegerea detaliilor planimetrice și altimetrice a fost utilizată stația totală Leica TC302. Pentru detaliile planimetrice s-a folosit ca și metodă de măsurare metoda radierii, iar din punct de vedere altimetric s-a folosit metoda nivelmentului trigonometric la distanță mică. Toate datele au fost măsurate și raportate pe plan în sistem de proiecție Stereo 70 și sistem de referință Marea Neagră 1975, pe elipsoid Krassowsky⁶. Raportarea în plan și redactarea planului topografic a fost realizată cu ajutorul soft-ului ArcGIS Desktop 8.3⁷.

Pentru verificarea stratigrafiei și a posibilelor depuneri de interes arheologic, a fost trasată o suprafață (SpI/2005) de 9,5 x 9,5 m, împărțită în patru carouri de 4 x 4 m și cu martori în cruce de 1,5 m. Notarea carourilor a fost realizată potrivit principiului tablei de șah, respectiv cu cifre (1, 2) pe axa N-S și litere (A, B) pe axa V-E. Ulterior, descoperirea în caroul 2B a unui mormânt de înhumăție (M1) a determinat deschiderea, pe latura de S, a unei casete (C I) de 2,5 x 1 m.

Situația stratigrafică se prezintă astfel: 0 –0,10 m - nivel vegetal de culoare neagră-cenușie; 0,10–0,25(30) m - nivel cu pământ negru-cenușiu, sporadic cu materiale arheologice (fragmente ceramice romane și material osteologic), fără însă a constitui un nivel de locuire; 0,25(30) - pe alocuri începând cu – 0,45(50) m - nivel cu pământ gălbui, lutos-nisipos, fără conținut arheologic.

În caroul 2B, lângă profilul E, la 0,45 m adâncime, a fost descoperită o monedă din bronz.

Au fost identificate cinci complexe de tip adâncit, denumite C1-C4 și M1. Cpl. C1, cu un traiect ENE-

VSV, a fost identificat pe diagonala c. 1A și în colțurile de NV ale c. 1B și 2A și se adâncește până la 0,70 m. Din pământul negru-cenușiu de umplutură s-au recoltat materiale ceramice și de construcție romane, precum și numeroase fragmente osteologice, în general aparținând unor animale de talie mare (bovine) și mijlocie (ovine, suine). Alături de acestea, s-au înregistrat ca material special un fragment dintr-un ac de os, un jeton confecționat dintr-un fragment de amforă, un fragment de sticlă și mai multe cuie de fier. Prin materialele descoperite, complexul ar putea fi interpretat ca groapă menajeră. Există posibilitatea, plecând de la formă și traiect, ca acest complex să fi fost un șanț de mai mari dimensiuni, ulterior dezafectat și folosit pentru aruncarea resturilor menajere.

Cpl. C3 și C4 urmează același traiect ENE și VSV și sunt aprox. paralele. Ele au fost surprinse în c. 1B și 2A (C3) și c. 2B (C4). Ambele pornesc din stratul negru-cenușiu și se adâncesc până la de 0,47 m (C3) și 0,58 m (C4). Au forma unor șanțuri de mici dimensiuni, fără material arheologic, motiv pentru care ar putea fi interpretate ca șanțuri de drenaj sau de delimitare a unei proprietăți. Nu este exclusă nici apartenența acestora la o perioadă mai recentă.

Cpl. C2 reprezintă o groapă surprinsă pe latura sudică a c. 2B și în cas. C1, unde se identifică cu marginea de SV a M1. Dat fiind faptul că în urma golirii, în interiorul ei au fost descoperite fragmente de cărămizi din capacul mormântului, considerăm că groapa a avut drept scop jefuirea acestuia, cel mai probabil în epocă. Pe profilul sudic al c. 2B, groapa a fost observată cu claritate, coborând din nivelul negru-cenușiu până la adâncimea de -0,65 m față de nivelul actual al solului.

Cea mai importantă descoperire o constituie un mormânt de înhumatie – notat M1 - în sarcofag (cistă) din cărămizi. Orientat ENE-VSV, sarcofagul are o formă ușor trapezoidală, cu lungimea de 1,50 m, lățimea maximă de 0,70 m. A fost edificat din 6 rânduri de cărămizi, cu dimensiunile de aprox. 38 x 15 cm, legate între ele cu mortar. Capacul a fost realizat tot din cărămizi, cu dimensiuni de aprox. 38 x 30 cm, dispuse orizontal. După resturile păstrate peste cărămizile ce formau capacul sarcofagului, putem presupune că acesta a fost acoperit cu un strat consistent de mortar. În urma golirii mormântului, au fost găsite foarte puține resturi osteologice umane, doar câțiva dinți. Lipsește scheletul uman precum și inventarul, fapt ce întărește convingerea că mormântul a fost profanat. Dimensiunea sarcofagului, dar și resturile osteologice conduc la ideea că mormântul a aparținut unui copil. Baza sarcofagului nu a fost pavată, astfel că fundul mormântului, a fost executat direct în steril. Adâncimea mormântului, considerată de la nivelul actual al solului, este de 1,50 m. În mortarul de pe latura lungă, de NV a mormântului, aproape de fundul acestuia, a fost descoperit un ac de păr din os.8

Putem concluziona că acest tip de mormânt este specific epocii romane și se datează în sec. II-III p.Chr, conform inventarului funerar asociat, recuperat din morminte similare. Rămâne ca cercetări viitoare să ne edifice dacă este vorba de un mormânt izolat sau acesta se încadrează în necropola romană deja cunoscută, din zona Dealul Furcilor (Podei).

Informații suplimentare online

[Raportul 3308 din cronica.cimec.ro](http://raportul3308.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.cimec.ro)
